

Muziekgebouw veranderd in tempel van het pianississimo

De grenzen van het hoorbare

Muziek Shhht!

☆ ☆ ☆ ☆ ☆

► Een avondlange 'exploratie van het wit' door het Nieuw Ensemble, muziek op de rand van iets en niets.

AMSTERDAM Terwijl politie te paard buiten op de IJ-oever een menigte uiteendreef die de ingang van het Muziekgebouw trachtte te bestormen, begon binnen het enthousiasmerende gedreun van subwoofers de pijngrens te overschrijden. Wie er voor de grap een lucifer bij afstreek, zag dat die door de bastonen werd uitgeblazen. De avond werd slechts ont-sierd doordat enkele bezoekers met gescheurde trommelvliezen werden afgevoerd per ambulance.

Zo ging het donderdag dus niet in het Muziekgebouw. Wel liet een bezoeker een papiertje van haar schoot glijden. Het viel met oorverdovend geraas neer tijdens *Ji#7 - Motionless Water*, een vioolstuk van Qu Xiaosong waarin soliste Sanne

Hunfeld de grenzen van het hoorbare aftastte. Een bescheiden kuchje bij Salvatore Sciarrino's *Esplorazione del Bianco II* had het effect van een crimineel blafsalvo.

Het was dan ook Shhht! geblazen bij het Nieuw Ensemble. Dat althans was het motto bij de 'fluis-termuziek' waarmee de groep het Muziekgebouw betoverde. Klank op de rand van iets en niets: een avond van de vallende speld, van de zucht van een strijkstok, van de mandolinetokkel, een harptingel

Oeuvre van Sciarrino doet denken aan een potloodlijn van Klee

en de cello-flageolet. Er klonk, kortom, een avondlange 'exploratie van het wit' - de titel die Sciarrino boven het stuk schreef dat hij in 1986 aan het Nieuw Ensemble opdroeg. Zijn enige vergrijp tegen die titel ligt in reigerachtige uitbarstingen van de basklarinet en de fluit, die donderdag een haast gewelddadig effect hadden op

hun broze context. Moordlust droop van de blazers Kappers en Starreveld af.

Voor fluis-termuziek hoeft je niet per se naar Shhht! Eigenlijk doet het hele oeuvre van een Sciarrino denken aan een potloodlijn van Klee (deels uitgegumd). Ook Qu Xiaosong, een meester van de nostalgische, zoekt zijn kracht meestal in de beperking. Het ensemble kon zelfs voor bijna het hele programma putten uit eigen opdrachtstukken - inclusief *Luminescenza* van Klaus Huber (1993) en het zich van mime naar klank ontwikkelende *iji-unklänge* van Hans-Joachim Hespos uit 1990.

De nieuwste loot aan de stam kwam van Mayke Nas. *Plons* heet haar stuk voor tien musici - een big band van de fluistering. Suggesties van harmonie en vermoedens van ritme monden uit in een verbluffend fraai (maar in wezen oud en vertrouwd) septiemakkoord. Zo effectief kan muziek zijn als ze uit het niets komt.

Roland de Beer

Shhht! Nieuw Ensemble. Muziekgebouw Amsterdam (12/2).